

SEVİN OKYAY

"Fındık Kabuğu"

Ian McEwan
Çev: İlnur Özdemir
Yapı Kredi Yayınları
Fiyatı: 13 TL

Doğmamış bir Hamlet

Ian McEwan, farklı anlatıcılar kullanma yarışında başı çekebilir. Çünkü son kitabı "Fındık Kabuğu"nun (Nutshell) anlatıcısı bir cenin. Aynı zamanda, Hamlet.

Trudy kocasına ihanet eder, ama hâlâ birlikte yaşadıkları evde oturur. Zaten evlilikleri de henüz devam etmektedir. Londra'nın iyice köhneleşmiş ama emlak olarak değerli, kocaman evinde, şair John'un genç ve güzel karısı, kocasının kardeşi Claude ile birlikte. İyi bir şair olmasa da iyi kalpli, iri yapılı, başkalarına yardımı seven John Cairncross'u artık sevmez ama (belki de sedef hastalığı ve parasızlık yüzünden) beş para etmez, paragöz emlakçı Claude'dan bir türlü vazgeçemez (büyük ihtimalle, ceninimizin de tanık olduğu yatak sohbetleri nedeniyle).

Yukarıda bahsi geçen değerli emlak ve açığız emlakçı bir araya gelince, başka planlar da yeşerir, tabii. Claude abisinin evine konmak ister, Trudy'nin gözü de evden geleceğini beledikleri 8 milyon sterlin'dedir. Bir kumpas kurarlar, ancak Trudy'nin dokuz aylık misafirin planlarına kulak misafiri olduğunu bilmezler.

Babasını öldürme planları

Klasik bir cinayet ve aldatma hikayesi. Anlatıcısı da çok ilgi çekici. Bu kısa romanı, aynı zamanda Hamlet olan bir cenin anlatıyor. Kitabın girişi de "Hamlet"ten. 2. perde 2. sahne: "Ah, Tanrım, kötü rüyalar görmeyecek olsam; bir fındık kabuğuna bile sığar ve yine de kendimi kâinatın kralı sayabilirim." Küçük Hamlet'imiz de (Ger-) Trudy'nin rahminde, onun sevgilisi Claude (-ius) ile birlikte babasını öldürme planlarına kulak veriyor. Kokuşmuş bir şeylerle boğuşan Danimarka'nın Elsinore Sarayı rolü ise Londra'nın merkezinde, St. John's Wood'daki Kral George devrinden kalma eve düşmüş. Öte yandan, Trudy ile Claude aynı zamanda Macbeth ve Lady Macbeth özellikleri taşıyor.

Aslında anlatıcımız biraz da Nabokov'un "Lolita"sındaki Humbert Hum-

bert'i andırıyor. Karısı hamilelik bahanesiyle biraz 'alan'a ihtiyacı olup evden çıkmasını isteyince onu dinleyen John'ın güzelliğine şiirler yazdığı Lolita rolü de bikini üstü ve şortla dolaşan; bembeyaz kollu, omuzlu, açık yeşil gözlü, sarı buklemi Trudy'ye düşüyor elbet. "Alanmış!" diyor, dokuzuncu ayında yerine zorlukla sığan anlatıcımız. "İçeri gelsin de görsün annem, son günlerde parmağımı bile kıpırdatamıyorum burada."

Peki nasıl oluyor da 'daha genç bile sayılmayan, daha dün bile doğmamış olan' anlatıcımız Humbert Humbert gibi her şeyi biliyor? Annesinin müzikten ziyade konuşmaları dinlemeyi sevmesi sayesinde. Radyo 4, telsiz, podcast sağolsun. Hatta mütevazı yararının bir kısmını ses yoluyla ileten televizyon...

Cenin sesleri

Daha önce de Hamlet'ten etkilenmiş romanlar okumuştuk: İris Murdoch'un "The Black Prince"i ve John Updike'in "Gertrude and Claudius"u gibi. Rahimden gelen cenin seslerine de yabancı değiliz. Carlos Fuentes'in "Christopher Unborn"u gibi mesela. Ama ikisi ilk kez bir araya geliyor. Yaşarken ölmek yerine, yokluktan hayata adım atmaya heyecanla bekleyen bir Hamlet.

Man Booker Roman Ödüllü Ian McEwan usta bir yazar. "Kefaret"i mutlaka hatırlarsınız, kitaptan olmasa da Joe Wright'ın yönettiği filmde. Paul Schrader de senaryosunu Harold Pinter'in yazdığı "Comfort of Strangers"ı yönetmişti. Türkçeye "Yabancı Kucak" adıyla çevrildi. Sonra "Cumartesi" (Saturday), "Beton Bahçe" (Cement Garden), "Sahilde" (On Chesil Beach), vs. "Fındık Kabuğu" (Nutshell) da, 'kim öldürdü?' yerine 'nasıl öldürdü?' esrarıyla onların yanında yerini almış boyca küçük, tersine işleyen bir polisiye. Beyazperde uyarlaması mı? Biraz zor görünüyor. ■